

JAK INFORMOWAĆ O KANDYDATACH W WYBORACH DO EUROPARLAMENTU W 2009 ROKU?

Rekomendacje Stowarzyszenia 61 dla Państwowej Komisji Wyborczej

Dlaczego warto by PKW włączyła się do szerszego informowania wyborców o tym kim są kandydaci?

Jak twierdzą autorzy raportu Aktywizowanie Wyborców wydanego przez International Institute for Democracy and Electoral Assistance **dostępna jasna, wszechstronna i dobrej jakości informacja** wpływa na wyrobienie polityczne oraz zachęca do podjęcia wysiłku wzięcia udziału w wyborach, a więc wpływa na wysokość frekwencji wyborczej. Czynnikiem determinującym partycypację wyborczą jest również **poczucie wpływu politycznego**, rozwijające się gdy jednostka poczuje się dostatecznie dobrze poinformowana o polityce, aby uwierzyć, że ma wpływ na tworzenie i polityki i działalności organów decyzyjnych.¹

Warto zaznaczyć, że w przeprowadzonych w 2007 roku badaniach CBOS zaznaczyło się wyraźnie zwiększone poczucie sprawczości obywateli i poczucie wpływu badanych na sprawy państwa. Autorzy raportu z badań wskazali, że respondenci, którzy dostrzegają swój wpływ na sprawy kraju częściej uczestniczą w wyborach.²

W interesie państwa polskiego leży więc dostarczenie wyborcom w okresie wyborów takiej informacji, która jakościowo wpłynęłaby na ich udział w głosowaniu. Dostarczenie kompetentnej, równej, rzetelnej, wszechstronnej i klarownej informacji może wpłynąć na jakość procesów demokratycznych, których rangę podnosi liczebność grupy społecznej biorącej w nich udział i jakość mandatu, związana z wielkością udzielonego poparcia, mierzoną wysokością frekwencji wyborczej.

Propozycje *Jak zmienić zakres informacji na temat wyborów dostępny poprzez stronę internetową Państwowej Komisji Wyborczej?*

Stowarzyszenie 61 rekomenduje Państwowej Komisji Wyborczej zmianę sposobu informowania o sposobie głosowania w wyborach powszechnych oraz rozszerzenie zakresu informacji dostarczanych wyborcom w okresie przedwyborczym na temat kandydatów.

Wydaje się, że dostarczenie przejrzystej informacji wyborczej może wpłynąć na podniesienie frekwencji - dostęp do informacji powoduje wzrost identyfikacji wyborców z wyborami.

Obwieszczenie wyborcze

Proponujemy, by w nadchodzących wyborach obwieszczenia wyborcze prezentowane były w dwóch formach - tradycyjnej, papierowej oraz na specjalnej podstronie PKW.

¹ *Engaging the Electorate: Initiatives to Promote Voter Turnout From Around the World*, International Institute for Democracy and Electoral Assistance, Stockholm 2006 [Aktywizowanie wyborców. Inicjatywy z różnych krajów świata, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2008]

² Michał Skrzyszewski, *Czy obywatele mają wpływ na sprawy publiczne?*, Komunikat z badań CBOS, Warszawa 2008

Papierowe obwieszczenia powinny zachować formę plakatu rozwieszanego w miejscach i węzłach komunikacyjnych (sklepy i centra handlowe, tablice parafialne, przystanki autobusowe, przychodnie, szkoły, przedszkola, uczelnie, stacje benzynowe, stacje PKP i metra, kina i teatry, parki). Proponowalibyśmy jednak zmianę rozwiązań graficznych stosowanych w obwieszczeniach.

Obwieszczenia powinny zawierać informacje o stronie www.pkw.gov.pl, informacje o tym, jak głosować w miejscu i poza miejscem zamieszkania, a przede wszystkim, podstawowe informacje o kandydatach, w rozszerzonej, w stosunku do dotychczas stosowanej, formie.

Namawialibyśmy PKW do przyjęcia nowej, jak na polskie standardy, formy informowania o tym kim są kandydaci i jak głosować. Proponujemy, by na stronach PKW wyborcy mogli w **prosty, intuicyjny** sposób znaleźć:

Wyszukiwarki:

1. miejscowości;
2. okręgów wyborczych;
3. komisji wyborczych (wraz z informacją o komisjach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych);
4. komitetów wyborczych;
5. kandydatów;

informacje:

6. o sposobie głosowania;
7. o sposobie głosowania poza miejscem zamieszkania.

Proponujemy, aby informacje o **kandydatach**, jakie podaje Państwowa Komisja Wyborcza, w nadchodzących wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2009 roku zawierały:

Imię
Nazwisko
Fotografia (w obwieszczeniu na stronie www)
Wiek
Płeć
Miejsce zamieszkania
Poziom wykształcenia
Zawód wykonywany
Znajomość języków podstawowa, średnia, zaawansowana
Staż samorządowy i/lub parlamentarny
Ostatnie miejsce pracy/nauki
Działalność w organizacjach politycznych i społecznych
Nazwa i nr okręgu
Nazwa i numer listy wyborczej
Miejsce na liście
Kontakt: adres mailowy, strona www

Z punktu widzenia wyborcy, bardzo istotne jest, by szeroko udostępniać i rozpowszechniać informacje o tym w jaki sposób wypełniać karty do głosowania (formalnie, nie merytorycznie), oraz, jak głosować po za miejscem zameldowania.

Ze Spisu Powszechnego przeprowadzonego przez GUS³ w 2002 roku wynika, że w latach 1989 -2002 około 39,2% Polaków dotyczyły migracje wewnętrzne. Z danych wynika, że najczęściej migrowały osoby (zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn) w wieku 20-24 lata. Zmiana miejsca zamieszkania w tym wieku ma zapewne związek z zakładaniem rodziny, edukacją, rozpoczęciem pracy. Zaznaczyć

3 http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_migracje_wewnetrzne_ludnosci.pdf

należy, że jest to kluczowy czas dla kształtowania się postaw i zachowań dotyczących świadomego uczestnictwa w procesach demokratycznych.

Zmiana zamieszkania nie zawsze wiąże się automatycznie ze zmianą zameldowania. Można więc założyć, że problem głosowania poza miejscem zamieszkania dotyczy sporej części ludności mobilnej. Niestety brakuje badań, które wskazałyby jaki procent obywateli głosuje poza miejscem zamieszkania, decyduje się na powrót do domu na czas głosowania, lub w ogóle, z racji odległości rezygnuje z możliwości wzięcia udziału w wyborach. Państwowa Komisja Wyborcza nie prowadzi takich statystyk, prowadzą je natomiast poszczególne urzędy gmin (rejestrują wyborców proszących o zaświadczenie z miejsca zamieszkania w celu głosowania w innym miejscu). W samej Warszawie, wg. szacunków ok. 1 mln mieszkańców nie posiada meldunku w stolicy. Dotarcie do nich odpowiednio wcześniej z klarowną informacją na temat sposób i możliwości głosowania poza miejscem meldunku może przyczynić się do większego ich udziału wyborach.

Tymczasem procedury dotyczące głosowania poza miejscem zamieszkania są dość skomplikowane i w obliczu braku powszechnych informacji na ten temat mogą zniechęcać wyborców. Postulujemy więc pełniejsze i powszechniejsze podanie informacji na temat procedury głosowania poza miejscem zamieszkania podczas najbliższych wyborów (jasne i łatwodostępne informacje na stronie internetowej).

Zdajemy sobie sprawę, że część z naszych propozycji wymaga wprowadzenie zmian ustawowych lub odpowiednich rozporządzeń. Wydaje nam się jednak, że proponowane kierunki zmian mogłyby istotnie i jakościowo wpłynąć na wysokość frekwencji wyborczej i jakość procesu demokratycznego w Polsce.

Rekomendacje rozwiązań międzynarodowych:

www.elections.org.nz
www.smartvote.ch

opracował
Zespół Stowarzyszenia 61

Stowarzyszenie 61
ul. Koszykowa 10/5, 00-564 Warszawa
t. 0 22 6211030, f. 0 22 6211033
61@art61.pl
www.art61.pl, www.mamprawowiedziec.pl